

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. M.** zast. Mgr. Jurajem Koprdou, advokátem, se sídlem Korunní 957/35, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie,** se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 A 76/2015 – 51,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 A 76/2015 – 51, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 6. 10. 2015 č. j. CPR-21411-23/ČJ-2014-930310-V234, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalovaná **je povinna** zaplatit stěžovatelce na náhradě nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti částku celkem 16.456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Juraje Koprdy, advokáta.

Odůvodnění:

I.
Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 10. 2015, č. j. CPR-21411-23/ČJ-2014-930310-V234, zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského

ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort, č. j. KRPA-461396-13/ČJ-2014-000022, ze dne 2. 12. 2014, kterým bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), na dobu dvou roků.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou vytýkala napadenému rozhodnutí nedostatečně zjištěný skutkový stav, nezákonnost způsobenou podstatným porušením ustanovení o řízení před správním orgánem a také nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí. Uvedla, že přestože se jedná v pořadí o druhé rozhodnutí žalované, přičemž její první rozhodnutí č. j. CPR-21411-6/ČJ-2014-930310-V234 ze dne 20. 5. 2015 bylo z procesních důvodů zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 2 A 43/2015 - 40 ze dne 19. 8. 2015, vykazuje napadené rozhodnutí řadu identických, resp. obdobných vad, jako rozhodnutí první.

[3] Žalobkyně v první řadě namítala, že žalovaná se nevypořádala s důkazními návrhy, které žalobkyně předložila k prokázání jejího statusu osoby rodinného příslušníka pana D. M., nar. X, a to čestným prohlášením jmenovaného, osmi čestnými prohlášeními dalších osob, 16 ks fotografií o společném soužití s panem M., návrhem na provedení ohledání, popř. kontroly ve společně obývaném bytě, návrhem na provedení výslechu žalobkyně a všech osob, jejichž čestná prohlášení byla doložena, a úředně ověřenou fotokopií nájemní smlouvy ze dne 24. 3. 2015. Žalobkyně uvedla, že žalovaná ani jednomu z takto navržených důkazních prostředků nevyhověla. Tím měla porušit ustanovení § 3 ve spojení s § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád"), neboť se nedůvodně přiklonila ke skupině důkazů, které zapadaly do rámce jí prosazovaného zjištění (tj. důvodnost správního vyhoštění žalobkyně), aniž by řádně zjistila skutečnosti svědčící ve prospěch žalobkyně. Zároveň měla žalovaná tímto postupem porušit zásadu volného hodnocení důkazů, jelikož důkazy nehodnotila jednotlivě a ve vzájemné souvislosti, ale důkazní návrhy žalobkyně ignorovala. Žalobkyně v této souvislosti dále vytkla žalované to, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkázala na její podání doručené žalovanému dne 14. 4. 2015, aniž by bylo zřejmé, o jaké podání se má jednat. Tím měla zasáhnout do práva žalobkyně na seznámení se všemi podklady rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu.

[4] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované shledávala žalobkyně v tom, že z odůvodnění nelze zjistit, jak se žalovaná vypořádala s důkazními návrhy žalobkyně ze dne 3. 4. 2015 a 15. 5. 2015, zda, a eventuelně jakým způsobem provedla dokazování ve smyslu žalobkyní předložených listinných důkazů, proč nevyhověla dalším důkazním návrhům (např. provedení pobytové kontroly v místě bydliště žalobkyně), jakými úvahami se řídila při hodnocení všech podkladů, a jaké stanovisko zaujala k tvrzení, že žalobkyně měla navázat partnerský vztah s panem M. až po vydání meritorního rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Z těchto důvodů bylo dle názoru žalobkyně rozhodnutí žalované nepřezkoumatelné pro jeho nesrozumitelnost.

[5] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované spočívala dle žalobkyně také v nedostatku důvodů rozhodnutí. Žalovaná měla v odůvodnění svého rozhodnutí

argumentovat zcela nelogicky, jestliže se nejprve vyjadřovala k situaci spadající do doby vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a zcela negovala žalobkyní uváděnou změnu okolností v jejím rodinném a soukromém životě. Vytýkala žalobkyni, že netvrdila existenci vztahu s panem M., přestože tento vztah v dané době ještě neexistoval, a označila jej jako účelový, ačkoliv tento závěr nebyl kromě úvahy žalované ničím odůvodněn. Žalovaná naopak nepřihlédla ke všem okolnostem rozhodným pro zjištění skutkového stavu (především důkazním návrhům žalobkyně) tak, aby o něm nevznikaly důvodné pochybnosti.

[6] Žalobkyně nad rámec výše uvedených námitek uvedla, že ze strany svého tehdejšího manžela pana I. A. B. se v minulosti na území Ukrajiny i v České republice stala obětí jak fyzického, tak psychického násilí. Rozpad manželství žalobkyně kulminoval koncem roku 2014 v souvislosti s pobytem v České republice, kdy se útoky manžela vůči ní ve formě verbálních útoků, nadávek, výčitek a ponižování zintenzivnily natolik, že žalobkyně na jakoukoli další snahu o obnovení manželského soužití definitivně rezignovala, a začala realizovat příslušné právní kroky směřující k rozvodu manželství.

[7] Městský soud zamítl žalobu rozsudkem ze dne ze dne 17. 12. 2015, č. j. 4 A 76/2015 – 51. Neshledal námitky žalobkyně důvodnými. Návrhy na provedení důkazů výslechem žalobkyně a pana M. označil za nadbytečné, jelikož by nepřinesly žádné nové skutečnosti. Městský soud konstatoval, že žalovaná postupovala při vydání napadeného rozhodnutí v souladu se zákonem a na základě náležitě zjištěného skutkového stavu věci. Závěr žalované o účelovosti vztahu žalobkyně s panem M. označil vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně se v řízení před správním orgánem prvního stupně odvolávala na existující vztah se svým manželem, za logický. Konstatoval, že žalovaná neopomenula nové skutečnosti uváděné žalobkyní v odvolacím řízení a přisvědčil žalované, že vztah žalobkyně k panu M. není vztah rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tedy trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Soud přisvědčil žalovanému v jeho názoru, že se v době, kdy bylo posuzováno odvolání žalobkyně, nejednalo o dlouhodobý vztah a nelze jej proto považovat za vztah trvalý obdobný vztahu rodinnému. Při tomto posouzení bylo přihlédnuto i k tomu, že žalobkyně je dosud vdaná.

II.
Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[8] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla rozsudek městského soudu kasační stížností ze dne 29. 1. 2016, v níž namítala důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení. Současně stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

[9] Stěžovatelka v kasační stížnosti v první řadě namítala, že městský soud se řádně nevypořádal s jejími žalobními body týkajícími se podstatné vady předchozího řízení před žalovanou s poukazem na nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, opomenuté důkazy, jejich nesprávné hodnocení, a tedy porušení zásady zjištění stavu věci, o němž nejsou

důvodné pochybnosti dle § 3 správního řádu, povinnosti zjistit všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch a neprospěch stěžovatelky dle § 50 odst. 3 správního řádu, a také zásady volného hodnocení důkazů dle § 50 odst. 4 správního řádu. Městský soud však pouze zrekapituloval závěry žalovaného a k jejím konkrétním námitkám se nevyjádřil.

[10] Rozsudek městského soudu je dle názoru stěžovatelky dále nezákonný z důvodu nesprávného posouzení právní otázky trvalosti partnerského vztahu stěžovatelky a pana M. ve smyslu § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelka městskému soudu vytkla, že není zřejmé, jakými úvahami se řídil, pokud neshledal vztah stěžovatelky a jejího partnera za vztah dlouhodobý, který by zakládal stěžovatelce postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie.

[11] Stěžovatelka nakonec označila rozsudek městského soudu s ohledem na výše uvedené vady také za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, jelikož městský soud se v předmětném rozsudku věcně nevypořádal se všemi námitkami obsaženými v žalobě. Městský soud podle žalobkyně v předmětném rozsudku pouze deklaroval správnost postupu žalovaného, aniž by se jakkoliv blíže a přezkoumatelným způsobem vyjádřil k otázce zjišťování skutkového stavu věci, podkladům rozhodnutí a jejich hodnocení, dokazování atd. ve vztahu ke konkrétním vadám rozhodnutí namítaným žalobkyní.

[12] Žalovaná se ve svém vyjádření plně ztotožnila se závěry uvedenými ve svém rozhodnutí a také napadeném rozsudku městského soudu. Vzhledem k tomu, že teprve v kasační stížnosti je uvedena skutečnost, že stěžovatelka uzavřela sňatek s panem M., odkázala žalovaná na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. š., podle něhož soud při přezkoumávání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Žalovaná navrhla nepřiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

III.
Posouzení kasační stížnosti

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Usnesením ze dne 11. 2. 2016 přiznal Nejvyšší správní soud kasační stížnosti odkladný účinek. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[14] Kasační stížnost je důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud se nejprve musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu pro nedostatek důvodů. Pokud by tato námitka byla důvodná, již tato okolnost samotná by musela vést ke zrušení rozhodnutí městského soudu. Stěžovatelka především v rozsudku městského soudu postrádala podrobnější vysvětlení, proč byla shledána nedůvodnou její žalobní argumentace uvedená v bodě II, III a IV její žaloby.

[16] Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že podle ustálené judikatury krajský soud nemusí nutně volit cestu vypořádání se s každým dílčím argumentem uvedeným v žalobě. Požadavku na odůvodnění rozhodnutí soudů vyhovuje rovněž to, pokud krajský soud proti žalobě postaví právní názor, v jehož konkurenci žalobní námitky jako celek neobstojí. Krajský soud rovněž může pro stručnost odkázat na část odůvodnění správního orgánu, s nímž se ztotožní. Jak k tomu trefně uvádí Ústavní soud, „[n]*ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ [nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68, srov. též rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 – 43, ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 – 50, nebo ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014 – 108].

[17] S tímto kasačním důvodem (nepřezkoumatelností), který by jinak měl bez dalšího za následek zrušení napadeného rozsudku městského soudu, je dle ustálené judikatury třeba zacházet obezřetně, neboť zrušením rozhodnutí soudu pro nepřezkoumatelnost se oddaluje okamžik, kdy základ sporu bude správními soudy s konečnou platností vyřešen, což není v zájmu ani účastníků řízení a ani ve veřejném zájmu na hospodárnosti řízení před správními soudy. Proto ke kasaci rozsudku městského soudu by měl Nejvyšší správní soud přistoupit teprve tehdy, nelze-li vady řízení a jeho nepřezkoumatelnost odstranit jinak než jeho zrušením (kasací), např. výkladem s přihlédnutím k obsahu spisu, k úkonům soudu a účastníků řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25).

[18] Byť je napadený rozsudek městského soudu v části argumentační poměrně stručný, požadavky přezkoumatelnosti ještě splňuje. Městský soud dostatečným a přiměřeně srozumitelným způsobem vysvětlil, proč se domnívá, že podmínky pro vydání rozhodnutí o vyhoštění byly v případě stěžovatelky splněny. Konkrétně je z rozsudku městského soudu patrno, že městský soud si přisvojil názor žalovaného, že podrobnější zjišťování skutkového stavu a provádění navržených důkazů ohledně tvrzeného partnerského vztahu s občanem EU bylo nadbytečné, pokud stěžovatelka byla v době řízení před správními orgány (dosud) vdaná a tvrzený partnerský vztah vznikl v době probíhajícího řízení o vyhoštění. Tvrzená délka vztahu stěžovatelky byla dále dle městského soudu nedostatečná. Takový vztah bylo tedy dle názoru městského soudu nutno považovat bez dalšího za účelový. Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu je proto nedůvodná. Na tom nic nemění ani skutečnost, že uvedený názor krajského soudu je nesprávný (viz dále).

[19] Dále se tedy Nejvyšší správní soud zabýval meritorním posouzením námitky, že žalovaný a krajský soud nesprávně posoudili otázku existence partnerského vztahu obdobného vztahu rodinnému, respektive, že řízení před správními orgány je zatíženo vadou proto, že skutkový stav, z něhož žalovaný vyšel, nemá oporu ve spisu, nebo je s ním v rozporu nebo při jeho zjišťování byl porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí správního orgánu.

[20] Podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, *ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že (...) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti*.

[21] Výkladem pojmu partnerského vztahu obdobného vztahu rodinnému a otázkou jeho zjišťování se zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 17. 9. 2015, č. j. 4 Azs 151/2015-35. Uvedl, že „[p]*ři aplikaci tohoto neurčitého právního pojmu je třeba vždy zkoumat konkrétní okolnosti každého případu a není možné konstruovat jednotnou šablonu, kterou by bylo možné aplikovat na každý případ tvrzení o cizinci, který má být považován za rodinného příslušníka občana EU. Lze však konstatovat, že tento pojem zahrnuje v sobě dvě dílčí kritéria, která musí u posuzovaného vztahu současně existovat, aby byla naplněna první podmínka složené skutkové podstaty v § 15a odst. 3 písm. b) cizineckého zákona. Prvním kritériem je kvantitativní stránka vztahu, v rámci níž je hodnocena jeho trvalost, a druhým kritériem je kvalitativní stránka vztahu, u které se hodnotí, zda je posuzovaný vztah obdobný vztahu rodinnému. Kvantitativní i kvalitativní stránka spolu úzce souvisejí a nelze je striktně oddělovat.*“ Dále se zabýval i otázkou možného vzniku druhovského vztahu za trvání manželství s jinou osobou: „*Jakkoli není možné vyloučit trvalý rozvrat manželství stěžovatele a možnost ještě za existence manželství navázat trvalý vztah druhovský s jinou ženou, tvrzení stěžovatele o kvalitativním a kvantitativním prvku jeho vztahu s paní Štýbrovou je podstatně relativizováno tím, že důvody a okolnosti případného rozchodu stěžovatele s jeho manželkou nebyly stěžovatelem ani předestřeny, natož prokázány*“. V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud rovněž vyslovil názor, že nelze vyloučit možnost, že by až v průběhu řízení o vyhoštění nastala skutečnost zakládající postavení cizince jakožto rodinného příslušníka občana EU, zejména pokud správní řízení o vyhoštění trvá dlouhou dobu. Ohledně délky trvání druhovského vztahu (tj. kvantitativního prvku) se Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku také vyjádřil tak, že trvalost „*partnerského vztahu je přirozeně možné dovodit především ze samotné délky vztahu, z předpokládatelného budoucího vývoje vztahu a vůle partnerů ve vztahu setrvat. Významným vodítkem pro její posouzení mohou být informace, kdy vztah vznikl, za jaké situace, jak dlouho již vztah trvá, jak se v průběhu času vyvíjel a jaké významné okolnosti jej provázely. Stejně tak důležité je ale posouzení, zda partneři plánují společnou budoucnost, přemýšlejí již o konkrétním budoucím uspořádání vzájemných poměrů a znají i individuální plány svého partnera. Jinými slovy, kvantitativní stránka vztahu pro účely § 15a odst. 3 písm. b) cizineckého zákona je zpravidla naplněna tehdy, pokud lze u posuzovaného vztahu již mluvit o určité společné minulosti a zároveň vše nasvědčuje tomu, že vztah bude i v budoucnosti nadále pokračovat. Při posuzování trvalosti partnerského vztahu má ovšem primární význam samotné plynutí času, které svědčí ve prospěch trvalosti vztahu, pokud pouto mezi partnery dosahuje stále dostatečné intenzity. Je třeba upozornit na to, že samotnému pojmu společné domácnosti je inherentní určitá 'trvalost' takového soužití (viz Eliáš, K.: Domácnost, in: Ad notam, č. 3/2007, str. 70). Pokud vykládané ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) cizineckého zákona přidává k této základní 'trvalosti' obsažené v pojmu společná domácnost požadavek trvalosti vztahu mezi cizincem a občanem EU, pak tomu nelze rozumět jinak, než že se jedná o požadavek určité kvalifikované trvalosti.*“ Délka vztahu je tedy opět jedním z kritérií, jakkoli významným, které je třeba zohlednit v rámci komplexního posouzení konkrétního případu, přičemž zákon nestanoví konkrétní minimální délku takového vztahu, která by zakládala aplikovatelnost § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[22] Lze tedy konstatovat, že je nesprávný názor žalovaného, který převzal rovněž městský soud, tedy že pokud stěžovatelka byla vdaná a tvrzený družský vztah měl vzniknout v době probíhajícího řízení o vyhoštění stěžovatelky, respektive trvat pouze necelý jeden rok, pak lze paušálně odmítnout důkazní návrhy předložené stěžovatelkou jako nadbytečné a není ani nutné zkoumat kvalitativní prvek vztahu, neboť je *a priori* zřejmé, že se nemůže jednat o druhovský vztah obdobný vztahu rodinnému, a jde pouze o účelový, nikoli skutečný vztah. Z judikatury Nejvyššího správního soudu naopak plyne, že je třeba posoudit všechny okolnosti konkrétního případu, včetně kvalitativního prvku vztahu, a teprve na základě jejich celkového vyhodnocení je možné učinit závěr, zda se stěžovatelkou je třeba nakládat jako s rodinným příslušníkem občana EU, respektive zda tvrzený druhovský poměr je pouze účelový. Na druhou stranu ovšem z judikatury dále vyplývá i to, že manželství stěžovatelky i tvrzený vznik druhovského poměru v době správního řízení o vyhoštění představují významné indicie, které závěru o účelovosti vztahu stěžovatelky nasvědčují.

[23] V nyní posuzované věci se jedná o částečně podobný případ, jako byl posuzován Nejvyšším správním soudem ve věci sp. zn. 4 Azs 151/2015. I zde totiž stěžovatelka v době rozhodování žalovaného byla vdaná za jiného muže, který nebyl občanem EU. I zde pak stěžovatelka tvrdila, že v době řízení před správními orgány vznikl její trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému s občanem EU, s nímž sdílí společnou domácnost. Na druhou stranu zde ovšem jsou i podstatné odlišnosti obou případů. Především ve věci sp. zn. 4 Azs 151/2015 byl závěr právních orgánů založen na komplexním vyhodnocení skutkového stavu pečlivě zjištěného na základě provedení žalobcem navržených důkazů. Žalobce byl ženat, jeho manželka žijící v Kosovu s ním měla tři děti, z nichž nejmladší se narodilo krátce před dobou, v níž měl vzniknout žalobcův druhovský vztah s českou občanskou. Žalobce především nijak nevysvětlil, proč a za jakých okolností a proč mělo dojít k rozvratu jeho trvajícího manželství, respektive ani neusiloval o jeho rozvod. V nyní posuzované věci stěžovatelka tvrdí, že její manželství s I. A. B. se na sklonku roku 2014 rozpadlo vlivem jeho násilnického chování ke stěžovatelce a stěžovatelka se seznámila s Ing. D. M, s nímž posléze začala žít, a podala návrh na rozvod. (Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že následně bylo manželství stěžovatelky k 29. 10. 2015 skutečně rozvedeno a stěžovatelka uzavřela manželství s Ing. D. M., což jsou ovšem skutečnosti, které nastaly až po vydání rozhodnutí žalovaného, proto je soud v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. nemůže zohlednit). V nyní posuzovaném případě tedy byly důvody rozchodu stěžovatelky s jejím bývalým manželem správnímu orgánu předestřeny a stěžovatelka rovněž navrhla důkazy k jejich prokázání. Rovněž je třeba uvážit, že od vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (2. 12. 2014) do vydání rozhodnutí žalovaného (6. 10. 2015) uběhl téměř jeden rok, což je v životě lidském poměrně dlouhá doba, a nelze vylučovat, že by se osobní a rodinné poměry stěžovatelky mohly v jejím průběhu podstatně změnit.

[24] Stěžovatelka v průběhu řízení před žalovaným navrhla celou řadu důkazů, kterými měla být její tvrzení prokázána: výslech stěžovatelky, výslech Ing. D. M., nájemní smlouva, ohledání, popř. pobytová kontrola v bytě na adrese P. 105, P., v němž měla s Ing. M. společně bydlet, čestné prohlášení Ing. D. M., čestná prohlášení dalších osob, které jsou schopny druhovský vztah a soužití stěžovatelky a Ing. M. ve společné domácnosti

dosvědčit: J. M. (matky Ing. M.), D. B. (druha J. M.), A. M. (syna Ing. M.), Y. K. (družky A. M.), T. B. (známá stěžovatelky), I. V., G. D. a I. P. (známí Ing. M.), fotografiemi stěžovatelky a Ing. M. z různých míst České republiky, z rodinných oslav apod., návrh na rozvod manželství podaný u ukrajinského soudu dne 4. 9. 2015. Ze správního spisu však vyplývá, že žalovaný žádný z těchto důkazů neprovedl, proto je ani nemohl hodnotit. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá pouze to, že žalovaný považoval tvrzení stěžovatelky za účelové, neboť není v souladu s jejím vyjádřením v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně, stěžovatelka je vdaná za jiného muže a délka tvrzeného vztahu není dostatečně dlouhodobá. K samotným důkazním návrhům se žalovaný konkrétně nevyjádřil a nijak je konkrétně nehodnotil.

[25] Nejvyšší správní soud má na rozdíl od žalovaného a od městského soudu za to, že tvrzení předestřená stěžovatelkou v řízení před žalovaným bez dalšího nevylučují závěr, že u ní k datu vydání rozhodnutí žalovaného vznikl partnerský vztah obdobný vztahu rodinnému. Naopak, bylo třeba provést stěžovatelkou navržené důkazy, případně i další důkazy, které by mohly pomoci objasnit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Především bylo namístě provést výslech stěžovatelky a Ing. D. M., provést pobytovou kontrolu nebo místní šetření v místě jejich udávaného společného bydliště, dále např. i výslech osob, jejichž čestná prohlášení byla předložena, což mohlo jednak umožnit usoudit na míru věrohodnosti takových svědků, jednak to mohlo napomoci ověřit a objasnit okolnosti vzniku druhovského poměru stěžovatelky, jeho skutečnou délku trvání, a především jeho kvalitativní prvek ve smyslu shora citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 4 Azs 151/2015. Teprve na základě takto provedených zjištění by bylo možné provést celkové vyhodnocení tvrzeného vztahu stěžovatelky a posouzení, zda naplňuje znaky trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému ve smyslu § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[26] Je rovněž třeba mít na zřeteli, že řízení o vyhoštění je řízením, v němž má být cizinci z moci úřední uložena povinnost (§ 50 odst. 3 věta druhá správního řádu), a neplatí v něm tedy koncentrační zásada stanovená v § 82 odst. 4 správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011 - 48, č. 2412/2011 Sb. NSS). Proto veškeré nové skutečnosti a důkazní návrhy uplatněné stěžovatelkou v řízení před žalovaným jsou přípustné a musí být náležitě posouzeny a vyhodnoceny. Jakkoli důkazní břemeno ohledně prokázání existence trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému je na cizinci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2011, č. j. 1 As 109/2010 - 76), je však povinností správního orgánu provést důkazy cizincem za tímto účelem navržené a řádně je vyhodnotit. Pouze výjimečně připadá v úvahu takové důkazy neprovádět, např. jsou-li zjevně irelevantní nebo nadbytečné, neboť skutečný stav věcí byl spolehlivě zjištěn jiným způsobem. Nejvyšší správní soud podotýká, že takové mimořádné okolnosti umožňující upustit od provedení cizincem navržených důkazů k prokázání existence trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému v nyní posuzovaném případě nebyly naplněny.

[27] Není na libovůli správního orgánu, jakým způsobem s návrhy účastníků na provedení důkazů naloží, neboť správní orgán sice není ve smyslu § 52 správního řádu povinen všechny důkazy navržené účastníky provést, pokud však některé z nich neprovede, musí v odůvodnění rozhodnutí uvést, proč se tak stalo. Správní orgán je

oprávněn, ale i povinen odpovědně vážit, které důkazy je třeba provést, zda je potřebné stav dokazování doplnit, a posuzovat důvodnost návrhů účastníka na doplnění dokazování. Zásada volného hodnocení důkazů neznamená, že by bylo rozhodujícímu orgánu dáno na výběr, které z provedených důkazů vyhodnotí a které nikoli, a o které opře skutkové závěry a které opomene (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009 - 48). Následné závěry správního orgánu musí vyplynout z racionálního myšlenkového procesu odpovídajícího požadavkům formální logiky, v jehož rámci bude důkladně posouzen každý z provedených důkazů jednotlivě a zároveň budou veškeré tyto důkazy posouzeny v jejich vzájemné souvislosti. Tato úvaha musí být v konečném rozhodnutí správního orgánu přezkoumatelným způsobem vyjádřena a musí být plně přezkoumatelná ze strany správních soudů (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2008, č. j. 5 Afs 5/2008 - 75, č. 1702/2008 Sb. NSS).

[28] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že žalovaný, veden nesprávným právním názorem o nemožnosti vzniku trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému v době vedení řízení o vyhoštění, resp. u osoby, která je dosud vdaná, opomenul provést a hodnotit důkazy navržené stěžovatelkou, které mohly prokázat nebo vyvrátit stěžovatelkou tvrzený trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému s Ing. D. M. Proto žalovaný zatížil jím vedené řízení podstatnou vadou spočívající v tom, že skutková podstata, kterou vzal za základ svého rozhodnutí, nemá oporu ve spise, což mohlo ovlivnit zákonnost jeho rozhodnutí [srov. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Městský soud potom pochybil, pokud z důvodu této namítané vady rozhodnutí žalovaného nezrušil.

IV.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[29] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a napadený rozsudek městského soudu zrušil výrokem I. podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

[30] Druhým výrokem tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud zrušil podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a podstatné vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu.

[31] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před městským soudem. Stěžovatelka měla v projednávané věci plný úspěch, a proto má podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení byly stanoveny podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, jako odměna za čtyři úkony právní služby spočívající v řízení před městským soudem v převzetí a přípravě zastoupení, podání žaloby, účasti na jednání před soudem a v řízení před Nejvyšším správním soudem z podání kasační stížnosti, tedy ve výši 4 × 3.100 Kč (ustanovení § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d), g) citované vyhlášky), celkem tedy 12.400 Kč. Dále má stěžovatelka právo na 4 × 300, tj. 1.200 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů jejího zástupce s těmito úkony spojenými (ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Advokát již stěžovatelku

zastupoval v žalobním řízení, takže byl s danou věcí náležitě obeznámen a nemůže mu proto být přiznána také odměna za převzetí a přípravu zastoupení v řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb. Jelikož zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvýšil soud částku nákladů řízení ve výši 13.600 Kč ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. o zákonnou sazbu daně z přidané hodnoty, tj. o částku 2.856 Kč. Celkem tedy stěžovatelce náleží náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 16.456 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen zaplatit žalobci na účet advokáta stěžovatelky Mgr. Juraje Koprdy do 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu